

KUN-SZT-MÁRTON és VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetiközlöny.

ELFIZETÉSI ÁRA:		4 frt.
Égész évre	— — — — —	2 frt.
Félévre	— — — — —	—
Egyes szám ára 10 kr.		
A hirdetési díjak előre fizetendők.		

MEGJELEN VASÁRNAP REGGEL.

Feloldó szerkesztő: Kisdó-terjedő: REITZ JÁNOS. CSANÁDY JÓZSEF.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy haszhoz példiarókat 10 kr.

NYILVÉRTI KÖZLEMÉNYEK:

Példiarókat 24 kr. — Bélyegyi 30 kr. külön fizetendő.

A mezőgazdaság.

Tagadhatatlan, hogy mi még mindig földművelő államot képezzünk. A lakosság óriási része vagy a saját földjébe él, vagy legalább a más földjének munkájától él.

A földművelő államokat rendszerint a nép jóléte, gazdasága, gondnokiúsága jellemzi. S mit tapasztalunk ebben az országban? Daedra kifejeletti mezőgazdaságunknak, földirtókaink és gazdánk a legnagyobb közelmélet folytatják a létfenntartással és bírtoknál vagy kevés földjeik épésben tartásáért.

Ugyan nézzük, kutassuk, hogy miben lelheti ez magyarázatát. Az ország érdekeire nézve új fontos kérdést tisztázzunk: a baj és feltalálhatóság az orvosság. Földirtókaink tönkre mennek, elszegényednek, földjeik apródként megosztóknak, a pár holdas paraszt gazdák pedig, a kik a más földjeiket művelik, napról napra megszűnnek művelni a más bírtokát, hogy családjukkal, úgy a hogy meghűszessenek.

Talán a mi gazdasági rendszerünkben van a biba? Oh nem! A versenyképesség tekintetében ez a rendszer messze felül áll sok más állammal és mezőgazdaságunk magas színvonalát hűmullattal ismerté el csak most legutóbbi is az egész világ, látván, a mit kiállításunkon produ-

káltak. Más itt a baj: az általános rossz viszonyok átkát nyögjük.

Értjük a rossz viszonyok alatt először is az ország pénz- és hitelintézeteinek mai pénzügyi helyzetét. A pénz megrágnál, mert a késpénz folytonosan fogyóban van. Vidéki takarékpénztáraink, bankjaink, hitelintézeteink nem rendelkeznek annyi tőkével, hogy a gazdaközönség sürgős hiteligényeit kielégtessék. A benyújtott hitelevélek, váltópapok nagyrészt pénzhányból, kénszerzetésből löki vissza mindentt a bíráló bizottság, mely ugyanakkor a feleknek szívesen megszavazná a pár száz forintos kölcsönt, ha ez a parasztgazdának kell, — a pár ezer forintot, ha a földirtók kér. De a hol nincs, ott ne keress. Ekkor azután a ki a pénzt igényli, vagy oly úton segít magán, mely a helyzetén csak rosszabb, eladja előre termését, gabonáját, kölcsönt vesze bevalótól dohánnyá és így olesó árban adja el ügyzölván egész jóvá évi termését, — vagy egy nagyobb fővárosi pénzintézethez fordul, mely azonban nem ismeri a gazda hitelképességét, nem ismeri a telekönnyvet és bármily kiesi is az a kölcsön, betábláztatja a földre, mely által újra csak költségek nehezdednek a gazdára, kinek mindennek felett olesó hitelre volna szüksége.

Nagy baj az is, hogy a vidéki intézetek, a pénz drágasága folytán, ha már adnak is kölcsönt: magas százaléka ad-

ák. Kis százalékok 7—8 százalékot fizet a gazda, sőt nagyobb összegekért is elfizet 6 és fél százalékot a földirtóknak. Őt százelkos kölcsönt váltóra, vagy záloglevélre nem ismernek vidéki intézeteink és földirtókaink.

Ezt azonban nem esodájuk és nem is ezért hoztuk fel, mintha szemébe akar-nók hányni a vidéki pénzintézeteeknek, melyek maguk is megcsenyednek az általános pénzücskéget. Mert hiszen e bankok mindaddig nyújtottak hitelt, míg volt miből; ezt bizonyítja az is, hogy egy 100 000 forintos alapotkével bíró részvénytársaságunk rendszerint egy milliót képvisel a váltótárcája. Az alírók a kamatozat fizetik, de a váltókat a lejáratkor tőketörlesztés nélkül egyszerűen becsereik. Ez is végtelenül nagy hiba. A vidéki pénzintézeteink kivétel nélkül be kellene hozniok az a néhány helyen már kipróbált nyitást, hogy egy-egy váltó lejáratkor nemcsak az utólagos kamat megfizetése legyen elegendő az új váltó elfogadására, — hanem például a tőkének 5—10 százalékos törlesztése is. A gazdaközönség, különösen ha kisebb kölcsönt kér, rövid lejáratú váltókat szokta azt megkapni. Ha már most ezt a tőketörlesztést behoznák, akkor egy 3 hónapi lejáratú benyújtott váltóból, ha egy évben négyezer is prolongálják, lemenne ez év alatt a tőke 20—40 százaléka. Kis részletekben, 5—10 százalékként pedig

TÁRCA.

Az éj hangjai.

A „Kunszentmárton és Vidéke” eredeti tárvája.

Éjjel, ha minden stri néma,
S az álom mégis elkerül:
Csodás hangok hatnak be néha
S szibonczának ágyam körül.

Hangok, mik az őrben rebegnek,
Tördölve átkot és imát,
S míg azoltán jöttön a regnek,
A titkos éjfélt rezgik át.

Dal, mely szerelmi vágyáigal esdő,
Könyörgőn szívet a szívért,
A gögös lánytól, holdas este,
— S ma már csak a sírből kisér.

Fanasz, a mely kiáltni nem mer,
S nyitósze fajja a nyomot,
Mit meg nem ér búzka erod,
S mit szél kovácsa messze horod.

S az enyhómattak, ültözöttek,
Igaz, ügyért kiszenvédtek
Hörögbe, jajja, kik könyörgőnek ...
Már nem segítők, csak szemföd.

S hangok, miket zokogva sírnak
Milyő halottnak árnyai,
Kiket nem bírt a néma sír-ak
Az életört kárpótás.

S a zér, zsvaj majd őszelátvára,
Rómeo karrá szövődik át;

Borzalmas gyönyöli átkozva,
A boldognak himuszát.

Irtózatos váddal zendül föl
A csillagos égbőlökzig,
A hol az Úr, dies énekektől
Elszenneritve, álmodik.

Indai Gyula.

Huszárosan.

— Már megint csak a leányomról beszélsz. Pedig kijelentettem már elégséggé világon, hogy nem adom önűb. Nem adom! semmi esetre sem.

— De ugyan miért macskosodik ezredes úr? Mi a kifogás ellenem?

— Semmi és mégis sok. Igaz, hogy ön jó házból való, jóinduló ember, a modora is igen megnyerő, ön rendkívül kedves pújas, a kit igazán jó fiúnak lehet nevezni. De ez éppen a baj. Ön túlságosan jó és iflyrdmian nem tud imponálni a leányomnak, ki már hozzá van szokva a huszáros modorhoz. Ön igen ekesen, szépen tud beszélni; de nem tud cselekedni.

— Istennem, igaz, hogy még nem volt alkalom hőstételeket végezni vinni. Nem lehet mindenki huszárré. Nem az én hibám, hogy nem fogtak katonának.

— Tudom, az apjának a hibája volt, meg részben az enyém is, mert engedtem, hogy magát kisvindlízzék az ujezonozásnál. De mindk-

metegeti magát? Lássan, ez is reavall karakternek erélytelenségére.

— Talán mégse vagyok annyira híján minden erőknek, mint ezredes úr gondolja.

— Maga erélyes? Húsz egy évig udvarolt a leányomnak, mielőtt kérőül ment volna felépre. No már pedig barátn, én várnék csak gyors elhatározású embert akarok. Huszárosan! Eincz, ezweil és fertig.

— De ezredes úr, mikor az ember kiválasztja az élete párját, mikor két lénynek a boldogságáról van szó, csak nem lehet határozni úgy huszárosan, hogy éincz, ezweil és fertig.

— Ugyan miért ne? Mondja hát, jól választottam-e a feleségemet? Boldogon élek-e vele?

— Én úgy találok, hogy ó méltósága a legszeretettel méltóbb asszony a világon ... A legbájosabb ama ...

— Ki sohasek lesz az anyósa. Épen azért diesérheti bátran.

— És diesérem is, lelkesületen és okkal. Mert miután óhajátom, noii venni a leányt — megnéztem az — anyját is.

— Ön nagyon circumspectív.

Lássan én nem voltam olyan elővigyázó, én nem is ismertem a feleségem anyját — és mégis boldogon életem vele. Én nem is néztem sokat; láttam, belészorítottam és elvetttem annyú huszárosan, éincz, ezweil és fertig.

elbírná ezt a gazda. Így a bank váltótárcája kisebbednek, készpénze növekednek és kielégíthetné a hitelképes új hitelkeresőket.

De vajllok be a legszomorúbb valószínűség, hogy földjeink igyis mérteken túl vannak terhelve adósságokkal, sőt számtalan földbirtok már érteken túl van megterhelve. Így azután bármily hasznos hozzon a birtok: az adósság kamata a jövődelmet felemészt és tulajdonosának egész-évi fáradsága hiába való volt, mert még a teher-töke sem kisebbedik. Azután meg jön egy rossz termés, vagy pedig a termények értéke leszáll, vagy nines mit eladni, vagy nines alkalmas vevő és a kamatok fizetetlenül maradnak. Mi ennek a következménye? Megtűtik a dobót a birtok felett és az, a ki a gazdaságnál egyébbhez nem ért, családjával koldulni mehet.

Ez ellen is orvoslást kellene találni. Alakulnia kellene a fővárosban egy országos pénzügyintézetnek, vagy a vidéken minden megyében léteznie kellene egy-egy olyan pénzügyintézetnek, mely elegendő tökével rendelkezik arra, hogy egy-egy ilyen birtokos adósságát a pénzüzintét javára amortizogyjtve, ötven vagy negyven-évi amortizációval fizetné meg az adós által, ki ezt elbírná viselni; a minden évben ötven vagy negyven éven át egyenlő mértékben fizetendő összeg nem volna teher nézve és kötelezettségeinek teljesítése után is maradna bővéje, gazdaságának és családjának fenntartására.

A legközelebbi időkben a pénzüzintezeti feladatai közé tartozik a mezőgazdák és a földbirtokosok nyomasztó helyzetének orvoslása okos műveletek útján. A kinek először hitelt van szüksége és erre a hiteltérjő, annak azt meg kell kapnia, nehogy előre elkijeljen oleső pényzen vesztegetnie jövő évi termését; a kinek adóssága nagy, de földje olyan értéket képvisel, hogy ha az adósság amortizációját útján eszközöltetnék, a föld elez biztosítottot képvisel: annak érdekében keresztil kell vinni az amortizációt; a mi pedig általában a hitelnyújtást illeti, legyen arra is gondja a bankoknak, hogy ne adjanak a birtokokra azok értéken felül kölcsönöket, mert ennek követke-

ményeit az összes gazdák kénytelenek elszenevni.

Mezőgazdaságunknak életeredke, hogy a birtokos osztály vagyoni pusztulását és elszegényedését minden erőnkkel megakadályozzuk.

A katolikus autonomia.

Telhit meglesz. Évek óhaja, milliói akarata megy teljesedésbe. Ó felsége igaz magas kéziratát megindult a mozgalom az egész országban. Templomok-har hirdetik az egyháznakok pásztorle-veleit, melyek mind kivétel nélkül a katolikus autonomiaról szólnak.

Magyarországon a katolikus vallás dominál, lévén katolikus állam. S igazán bántalmos, mikor zsidó polgártársaink egyházi tekintetben a legközelebbes autonómiával diszekedhetnek, viszont a katolikusoknak nem volt autonómiájuk.

Évek óta mind tárgyeobben hangzott a kívánás az az egyházpolitika szinrehozatala óta e kérdés le sem került a napirendről. Így juthatott a megoldás elé.

A katolikus Magyarország az ó mileniumi ajándékát koronás királyunk jóvólából tehát mégis megkapta, ha egy évvel is a millénium után. Késön kaptuk, de tudtuk, hogy megfogjuk kapni s senkit nem talált készületlenül a legfelsőbb királyi kézirat.

Még távol vagyunk a tanácskozások s tárgyalások napjától. Csak ószel fog ósszeülteni az autonómiát rendező országos kongresszus. De megindultak már a választási mozgalmak az országban a legszélesebb mederben, biztosságok jelöltetnek a kandidálásra, mindenütt emlegetik már a kandidálokat. Ez okból szólnék mi most a katolikus autonomia kérdéséhez.

Ér orsz. kérdéssél, mely első sorban egyháznak legfőbb ügyét képezi, politikai tekinteteknek, pártpolitikai szempontoknak nem szabad, nem lehet érvényesülni. Éz az így minden katolikusé s nem egy párt kizárólagos privilégiuma. Óra intjük tehát a pártokat s különösen az ország legfiatalabb pártját, hogy a katolikus autonomia kongresszusát a maga részére kiháználják ne akarja.

Ó felsége böles elhatározását nem szabad és nem lehet a néppárt vinyványa-

— És ez olyan könnyeden, simán ment?
— Dehogy ment simán, ha könnyeden is. Tudja . . . elmondom ónek, hadt okujón bele mega is . . . tehát tudja, mikor én a Terkámát először megláttam — a jégen történt — rigtón tisztában voltam vele, hogy ó, vagy senki más. Nem is haboztam soká, hanem felszólítottam a kapitányomat, ki szintén kiim koresolyáztott, hogy nyugtasson be.

— De pajtás én nem ismerem azt a hölgyet? szabdokozott a kapitány.
— De feljebbvalóm vagy és barátom tehát kötelességem segítségemre lenni. Ha te, mint idősebb, engem bemutatás, látni fogja ez a kedves teremtés, hogy komoly férfival dolga.

— A kapitányomnak végre is engednie kellett és így felőri koresolyás nem óntig elég volt, hogy a Terkám szívét ellátoisam. Megkérdeztem: hogy akar-e feleséggem lenni, és másnap már Bécsben voltam a kirgismintériumban, hogy kieszközöljem a házassági engedélyt. A kanciót lehettem; szerencsére, mert Terka apja hivatalnok volt, amolyan magasabb rangú, a kinek azonban alig volt nevezetesebb vagyona. Mikor Bécsből lejéttem elemetem egy hálna, a melyen Terka is jelen volt az apjával meg gar-

ként feltüntetünk. Mert nem is az. Szükség; közóhaj, az egyház mulhatatlan érdéke hozta létre a királyi akaratot. És miként ó felsége a királyi fellál áll minden pártón s párt tekinteten, úgy ez ó legfelsőbb elhatározása is magasan fölláll a pártpolitikai és nem a hétköznapji küzdelemk szülték azt. Nemzeti érdeki kívánta, nagy nemzeti érdeke hozta létre.

Ne legyünk hát a most folyó választásoknál pártembernek, hanem csak katolikusok. Ne nézzük a választandóknak pártpolitikai álláspontjukat, hanem egyéniségeiket. Nézzük, hogy milyen közérdekeket tettek a közügyeknek, a közérdekeknek, az országának, a magyar társadalomnak. Nézzük, hogy milyen tagjai az egyháznak, milyen értelemmel vannak felruházva s minő szolgálatokat tudtak adni s felfogásokat tudnának érvényesíteni a kongresszus keretében, a katolikus autonomia érdekében.

De valakinek pártpolitikai állása eménel a választásnál nem szerepelhet. Tudom, hogy sok helyütt ez nem lesz elkerülhető. A fellátogulatlanúság sok választásnál a pártpolitikai szempontokat fogja érvényesíteni és hogy ez több helyütt így lesz, az előlejek bizonyítják.

De hiszem, hogy szórványosan s egyes vidékeken fog csak szomorú jelenségek mutatkozni és katolikus választó kerületeink nagy része felilemelkedik az autonomia nagy kérdésénél a politikán.

Hisz ez kívánatos is. Mert ha ezt a kérdést pártpolitikai szempontokra, agitációkra, pártteintetek érvényesítésére mégis felhasználnák, vagy felhasználni engednék, úgy magának a kérdésnek sikeres, helyes megoldás és kátholikus szellemű megoldás ódának, jótuszkotó és a katolikus autonómiának kérdését hiába juttatta volna a felség magas kéziratával a megoldás elé, melyes megoldásra nem juthat az.

A katolikus autonómiát kérdéssét pártok a maguk játszmája gyanánt tehát fel nem használhatják. De meg se kísérlejkék.

Aratás előtt.

A "Néplap" Junius 27-iki számából.

Szomorú világot ólünk! Mintha ég, föld ósszeeseküldött volna, hogy a gazda sorsát megnehezítse.

nem tudhat határozott választ adni, azt mondatk nekem, hogy hát esak kártyázzon nyugotlan tovább. Hajd bekészintőnk a házába. Az óreg visszazsált az asztalhoz én pedig koesiba ültem. A Terka velem, a szomszédfaluba egycsenen a paphoz hajottam. Ott is egy kis erőley fellépszt volt szükség, de végre a lelkes ósszeadott. Mikor másnap Terkával az apjához bekészinttem, és bizony belenyugodott házasságunkba.

— Ennek igazán örülök!
— Minek?
— Hogy a Terka apja oly könnyen belenyugodott a változhatatlanba. Most illyórmán renyemem van, hogy én is bele fog nyugodni, hogy azt a Terkát, a ki szakasztott az anyja, az én Terkámát apja házából megszóktettem és a némhézem bizis helyre kísértsem, hol addig fog maradni, míg mi is elmelehtünk a paphoz.

— I? I? De bizony meg fog maradni!
A lakodalomra az én házamban is elég tag a hely. No so se hittem volna, hogy én — hogy te ilyen társzó pattant legény vagy!

— Ólejk meg kedves, derek fia! czupp, czupp.

Nem elég az, hogy már évek óta folytonosan csökken a gazdasági termények ára: a gazdálkodás alig jövedelmez annyit, hogy az adó, munkáltatási költségek levonása után a gazda némi kis hasznot lásson: nem elég az, hogy a sok esős, árvíz, hűvös időjárás, rozsdás, megésmálta vetéseinket: de a lekicsmirelt szocialisták igazgatása a fölvívás munkás népességét összehúzza a gazdaság felállítására, a gazdaságok általánosan elő: azzal fenyegetnek, hogy az artatási munkára kötött szerződéseket megszéj, nem állnak munkába és erőszakal meg fogják akadályozni, hogy mások vállaljanak munkát.

Tele van a levegő mindenféle rémhírekkel. A legrovédőbb esszi ember is belatálja, hogy mi lenne annak a következménye, ha a lánzózó fölvívásunknak az volna a hatálala, hogy a munkások a lábán pusztulna el a vetés, az egész ország inségbe jutna: a gazda — habár bajjal — csak tudna valami módon magán segíteni, mert annak földje van, hitete is van; de mi lenne a munkás néppel, mely aratóskor szokta a télire való megcserezni!

Szinte hihetetlen, hogy ez a jó magyar nép, amelyik mindig istenféle volt, amelyik nem egyszerű ontotta vérért a hazát szent fölüléért, most istent, hazát meg tagadolni mert, hogy a szocialisták jelszava az, hogy nincs isten, nincs haza.

Atyáskodó kormányunk minden intézkedést megzett arra nézve, hogy az elvakított népéj saját vesztébe ne rehanjon, mint a cserebogár a falnak.

A fölvívésügyi és belügyi miniszter arra a hozzértekelt tanácskozásra hívták össze. Ezért tanácskozásra meghívottak voltak, akik trgyenek az elboldított munkánpén kijózanítására és ha ez nem sikerül, miként akadályozza meg az erőszakoskodást. A fötvérők oda irányul, hogy azok az aratók, akik dolgozni kívánnak, legyenek azok akár helybeliek, akár idegenek, akadálytalanul dolgozhasanak és ezeken minden zaklatása és fenyegetése lehetetlen legyen. P. végtelenségig a rompi csármányokban a császár legjez megparóították és ha szükséges lesz, katonasággal is rendelnek ki.

A fozsolgárok az artatási időre a folyó ügyek vezetéstől felmentenek, hogy egész figyelmük a felmértől munkáskérdéseknél szemelje k a munkaadók és munkavállalók köz fölméről netalán kérdéseket a helyszínen a legrovédőbb utón igazgason elintézzék; nemkülönben arról is gondoskodott a fölvívásminiszter, hogy a nép félváltóint feltételeztassék arról, hogy ha munkába nem áll, azért csak azért szólaog saját az illető gazdát, ésőt sorban azután magának ár, mert a gazda utótlára is idegen munkásokkal fog segíteni magán s már ha egyszer idegen munkásokhoz folyamodott, alig fog egyhamar a helybeliekre visszatérni; azt pedig, hogy a vidéki munkások élrinsztassanak, az állam minden eszközzel meg fogja akadályozni.

A jövőre is gondol a kormány. A fölvívásügyi miniszter új egy törvényjavaslaton dolgozik, mely a mezeti munkások viszonyait fogja szabályozni és a munkaadó és munkavállaló jóos és méltányos érdekeit egyaránt megoja.

Fölvívésügyi miniszter ur elhatározta, hogy Mezőhegyesre, a mely ez Álföldnek künpontjá képezi s a mely minden tekintetben alkalmas arra, hogy ilyen célra felhasználásák s hogy ott bármely létszámú munkások elhelyeztessék és elémentessék, az ország felkérőéről nagy munkás-társak rá, Mezőhegyesre fog valamely foglalkozást találni, de ha arról van szó, hogy valamely bevezetési ponton, szerződött aratók utolsó percben felmondják a munkát s a földirtóros hibáján kívül annak egész évi termése veszélyeztetve van, Mezőhegyesről megfelelő munkáscsapatok azonnal a veszélyeztetett helyre indítassanak, a munkabérek természetesen az illető földirtórosok terhére esvén.

Arról is gondoskodás történt, hogy gazdasági eszközök, mint kaszák stb., megfelelő mennyiségben álljanak rendelkezésre.

Amennyiben ez a munkás-tartálek netalán elégtelennek bizonyulna, annak kikészítése a leglégtemenőbb eszközökhöz fog nyulni a kormány. Így példának okéért a fölvívásügyi miniszter ur elrendelte, hogy az erdőkészítési munkások az első távirtra Mezőhegyesre menjenek, az igazgatóügyi miniszter pedig felajánlotta, hogy szükséges esetén mindazokat a foglalkoztatottakat, akik ilyen célra veszték nélkül használhatókat szintén rendelkezésre bocsátja, azok legnagyobbb része azonban Mezőhegyesre elköltöztetett pusztáról fognak felváltatni. Ezért a földirtóróról róga Mezőhegyesre szerződött-ét rendes munkások is felszabadulnak, ezenkívül egyes nagy vállalatok is ajánlatot tettek a fölvívésügyi miniszternek, hogy munkáicsait szükség esetén rendelkezésre bocsátják. A kereskedelemügyi miniszter ur pedig azíránt intézkedett, hogy Mezőhegyesre a vasuti forgalom akkép helyezkedjen, hogy onnan a szállítást arató csapatok a legrovészbabban, esetleg külön vonatokkal is, a veszélyeztetett helyre juthassanak.

Arra nézve is intézkedés történt, hogy azokról a vidékekről, ahol a gabonát árvíz pusztította el, a felszabadult arató munkások oda vigyék, ahol van artatni való, ha a helybeliek nem annak munkáit állani.

A kiségítő munkásokat természetesen senki sem kapja ingyen, hanem épen úgy meg kell fizetni, mint a szerződött aratókat.

Ha az aratók körül akár a gazdának, akár a munkásnak netáni vitája, baja akad, forduljon a járási fozsolábir urhoz, aki legelőször is az ilyen ügyeket intézi el.

A fenteből láthatja mindenki, hogy a kormány Mezőhegyesre minden fenyegetést akár segíteni a bajon, hanem első sorban szep avól. A mozosított karhatalom nem támadni akar, hanem az észre tért munkásokat fogja oltalmazni és arra vevyáz, hogy emberben, vagyonban kár ne essék; de ha aztán a rakománidok feltételezése epherlíhetetlené teszi, bizony az a csendőrvagy katonák a magját is kilövi a fegyverének.

Hisszik és remélik azonban, a jó isten nem engedi azt meg, hogy erre kerüljön a sor!

szintén rendelkezésre bocsátja, azok legnagyobbb része azonban Mezőhegyesre elköltöztetett pusztáról fognak felváltatni. Ezért a földirtóróról róga Mezőhegyesre szerződött-ét rendes munkások is felszabadulnak, ezenkívül egyes nagy vállalatok is ajánlatot tettek a fölvívésügyi miniszternek, hogy munkáicsait szükség esetén rendelkezésre bocsátják. A kereskedelemügyi miniszter ur pedig azíránt intézkedett, hogy Mezőhegyesre a vasuti forgalom akkép helyezkedjen, hogy onnan a szállítást arató csapatok a legrovészbabban, esetleg külön vonatokkal is, a veszélyeztetett helyre juthassanak.

Arra nézve is intézkedés történt, hogy azokról a vidékekről, ahol a gabonát árvíz pusztította el, a felszabadult arató munkások oda vigyék, ahol van artatni való, ha a helybeliek nem annak munkáit állani.

A kiségítő munkásokat természetesen senki sem kapja ingyen, hanem épen úgy meg kell fizetni, mint a szerződött aratókat.

Ha az aratók körül akár a gazdának, akár a munkásnak netáni vitája, baja akad, forduljon a járási fozsolábir urhoz, aki legelőször is az ilyen ügyeket intézi el.

A fenteből láthatja mindenki, hogy a kormány Mezőhegyesre minden fenyegetést akár segíteni a bajon, hanem első sorban szep avól. A mozosított karhatalom nem támadni akar, hanem az észre tért munkásokat fogja oltalmazni és arra vevyáz, hogy emberben, vagyonban kár ne essék; de ha aztán a rakománidok feltételezése epherlíhetetlené teszi, bizony az a csendőrvagy katonák a magját is kilövi a fegyverének.

Hisszik és remélik azonban, a jó isten nem engedi azt meg, hogy erre kerüljön a sor!

Előzetési felhívás.

Lapunk mult számvál befejezte első felévi működését. A második félvre ezennel új előzetést nyitunk.

Előzetési ár:

Égész évre . . . . . 4 frt.
Félvre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Felkérjük helybeli olvasóinkat, hogy nyugtátsák a kihorlított beváltani, vidéki olvasóinkat pedig, hogy lapunk mult számvál meléikelt postalványon az előzetési díjakat beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhívat.

HETI HIREK.

Kunszentmárton, július 4.

* Athelyezés. Apatóéky Kálmán szolnoki kir. járásbírósigát irnokat, Apatóéky József kunszentmártoni földirtóros fiát az igazságtügyi miniszter állomás-helyéről Szentesre helyezte át.

* A Kunszentmárton és t.-földvár első léánykiválasztási egylett el 20-én K-szentmárton város tanácsületében tartotta a kiválasztó közgyűlést. Az eléj szep számvál jelentékek az alkulat kimondották és a felolvasott alapszabályok helyeslégek elfogadták. Egyszermind kimondották, hogy a Nagym. Belsőminiszterhez megoszerítés vegett beküldendő alapszabályok visszakérte után az egylet azonnal megkezdí működését. Tiszviselőkkül választottak: élnök: Masák József, alelök: Balgás István, pénztáros: Vékony István, jegyző: Tántó Imre, választáztársak: Kulók: K. Kiss Flórián, A. Kovács János Kunszentmárton és Köles István, Auer Károly, T.-Földváról. Választmányi tagokul: Kerekes László, Cs. Molnár János Dajka Lajos, Horváth István, Gyulai Antal, Gulács Antal, K. Kiss László, Kövér Andráis, Gléck Adolf, A. Kuna Pál Kunszentmárton. Máté Mihály és Takács Árpád T.-Földváról. Csernus Ferenc Csépa, Sulány István T.-Inoka, Horváth Márton Czibák és Petővezsej István Uj-Kécskeről. — Az érdeklődő közönség ezen hasznos intézmény megalakulását előszoreteltet várja s hiszlik, hogy e vidéken első, s jó vezetéle kezökbe tért nemcsé célú egylet nemskára teljes vizágrázások fog öréndülni.

* Tisza-zugó munkáscsozolmak. Perezel Deszó helyüzimiszter, a vármegyék területén észlett szocialista mozgalom ellenulsozására, és el 22-től a jóvó hó 15-ig a csendőrség létszámát hatvan fövel szaporította, ezenkívül pedig Czibákuzán és szabolcsvári fel szárvé katonaságba helyezett el, hogy az esetleges zavarak idején kézzel legyenek.

* Vasuti tárgyalások. Mult szombatán a pusztazugó kunszentmártoni vasut részvevtyársaság hárs Irtakévi Károly elnökletével áttért rövid ülést tartott a vármegyeházán, melyen a felolvasott és helyeslég tudomásul vett részletes jelentés után különböző tiszteletdíjakat állapított meg. Végül az alapszabályok nem módosítását határozta el.

* Képviseletelőti közgyűlés. Kunszentmárton közeg képviselőtestülete 1897. évi július 4. napján vagyis vasnapn delelőzt 9 órákor a közezhaza tanácsteremben együtölést tart: Targyák: 1. A közégi szervezési szabályrendelet jóvalgyásáról a vármegyéi határozat benmutaták. 2. P. Kovács Gergely közégi főbíró helymondásának elfogadása iránt határozat hozatal. 3. P. Kovács Gergely közégi főbíró kérelmére a közégi pénztárból általa felszedett napidíjak ügyében vizágrat megoszerése iránt. 4. A templom körül részén eszköztől javítási munkának felülvizsgálásáról és átvételéről az előjáróség jelentése. 5. Az ismerető gazdasági iskola felállítására tárgyalás a vármegyéi igazgatási bizottság határozat. 6. A hársórási közei közgész társulat alakítása iránt hirdetmény, s a közeg részéről e tárgyan határozathoztal. 7. Az 1898. évre a közégi közunka részben megváltása tárgyan határozathoztal. 8. Bíró József pénztárnok jelentése a hitosítókíli ősszeg letételéről. 9. Mesterszakács közeg előjáróságnak átirata, a város utafajomát képezo kisebb túterjes székrény átása iránt. 10. A közei közgész társulat 1897/8. évi költegetéseinek tárgyalása. 11. Doba Imrének eladott belteléről adásvévesi szerződés kiadása. 12. ifj. Zsirus Istvánnak eladott belteléről adásvévesi szerződés kiadása. 13. Kéykes Istvánnak eladott belteléről adásvévesi szerződés kiadása. 14. Időközben beérkező ügyek.

* A szünidő. És megszólalt utolszor az iskola cseztényéje, a szöguro tanár urak és tanítókisszonyok kosszották a bizonyítványokat. Száz meg száz képek mosolygó arcú fiú meg leányka siettek a nagy szülőhekre, hogy a jóval jót bizonyítványok megmutassák nekik. Ezek a boldog gyermekek, a kik két hosszú hónapra megszaladulva az iskolától, megkezdíhették a pihenést. Boldogan mosolyognak s örömetlert arcal gondolnak a bekövetkező jó napokra. Tessek csak megzenni szepíradomái képes hetilapunk az „Ország-Világ”-ot, onnan mosolyogunk felénk, miútha csak azt némlának: most kezdődött el az ifjú évszámunk, a szünidő. Ez a két hónap szünidő nemcsak a gyermekekre, hanem a szülőkre nézve is. A kik még nem előzetési az Ország-Világnak, e legkövetkező képes hetilapunknak, melegen ajánjuk, hogy siessenek arra előzetni. Minden érdekes, aktuális eseményről képeket künd. Minden negyedévenként két forintba kerül. A kik még nem látták e kedvelt lapot, kívánhatnak a kiadóhivat (Hold-utca 7.) mutatványsszámokat küld ingyen. Egy szám megtérítése és előlvasása után mindenki e kedvelt lap zászlója alá szögözik.

A volt Dóka Elek-féle házban egy négy szobából álló ösves lakás kiadandó. — Értekezhetni a jelenlegi tulajdonossal, Neumann Arminnal.

REGÉNY.

BOLYGÓ CSILLAGOK.

(A „Kunszentmárton és Vidéke” eredeti regénye.)

Ira: (Folytatás.)

14 E pillanthat belépet Deszó. Mindenfelől szívesvessen üdvözölte a kipturart aran tiszteit, ki kévdűven tilt el megszokott helyére.

— Eppen most tárgyaltunk rólad — szólt Árkay Deszóhoz. Mosolygóra fordult feléje, arcáról a meglepetés, a boldogság sugárzott le.

— Ugyan mit? —

— Nem tudjuk magunknak megmagyarázni a titokosulat — Csanya dolog ugyan, de azt a által keresztyéit, a mely helybeli idény rövidesen más embert faragott.

— Nos? és megtalálók? — kérözte Deszó egy kissé gnyósan.

— Nyomon vagyunk — szolt kübe az ezredes. A minék okát nem tudjuk adni, annak az oka: a nó.

— Cherhez la femme — mondották mindenféllel.
Dezso ráhagyta, hogy úgy van. De magát a nó, azt nem tudták megtalálni. Fagaták Dezst, de a főhadnagy mindig ellátotta a kérdézőkötöket egy-egy tréfas megjöggzéssel.

— Legalább annyit mondj meg, asszony-e vagy léány? — mondotta Arkay, miközben tréfásan hunyított a szemével. Tisztársai felé, mintegy jelezve, hogy most került eszébe.
— Megmondandan szivesen, de ezt még magam sem tudom. Olyan rövid még az ismeretség, hogy ezirant nem sikerült tájékozni magamat.

— Tehát idevaló? ujjongott egy szöke, nyurga hadnagy, ki monoklijáról ítéve bizonyosan valami báro gyerek lehetett.

Igy evdelték vele. Dezso — a mi nagy feltűnést keltett, mert sohasem maradt el — egy-két tisztársával azonban maradt. Pészgöt hozatott s berendelte a cigányt. Szokatlan jókedvű volt, társai alig gyöztek eleget esodalkozni rajta. Valami boldogság, meglegedés fele sugárzott ki a szeméből, de olyan szembeszökően, olyan nyíltan, hogy mindenek előtt nyilvánvaló volt, hogy ezt a fiut ma különös szerencse, különös kegy érte.

Mulatott. Odállított maga elé a kis füstös-képi primást s úgy huzatta széke jékedvében a nóatát egymásután. Egész mulatozásán valami szelid borongó érzés ült, néha maga elé nézett mely, szelid nézéssel. S ilyenkor bárki is láthatta rajta, hogy gondolatait masutt kalandoznak, masfete járnak.

Féltek Dezso. A visszaeső beteg nehezen gyogult, ha egyáltalában meggyogult — mondotta neki tréfásan Arkay.

— Ne félt öreg. Ha eddig beteg is voltam, most már rövidesen kigyogynok a régi bajból is. Es örökre. Majd meglátjátok.

S azután kivette a cigánykezdéből a hegedűt s 6 kezdetl játszani. Remekül játszott. Lelket öntött mindenik nótaba s a hegedű szaraz fája

egy sírt, úgy zokogott. Régi elhalt szerelem, eltemetett érzések síráma, panasza, fájdalom, lemondás, új reményesség, a szerelem, a vízszent szerelem édes boldogsága reszketett a négy kis húrón valami csudásan szép harmoniában.
Csak hallgattak mohón, figyelemmel. Egy-egy édes emlék szakadt fel mindnyájuk szívében talán a gyermekkor boldogsága, régmúlt idők verőfényes napjai, talán az első szerelem . . .

(Folytatás következik.)

Közgazdaság.

Heti jelentés a gabonaüzletről.

A külföldi piacokon az áralakulás különböző. Nálunk az üzlet a legzökkelber keretben mozog és az árak változatlanok.

A mai helyi árak a következők:

Buza	— — — — —	8-20 — 8-25 ft.
Tengeri	— — — — —	3-50 — 3-70 ft.
Árpa	— — — — —	4. — 4-20 ft.
Repeze	— — — — —	— 10-00 — 10-50 ft.

Felolós szerkesztő: REITZ JÁNOS.
Kiadó-tulajdonos: CSANÁDY JÓZSEF.

Birtok eladás.

A ezibakházi határban, a p-homoki vasútállomáshoz 1/4 órányi távolságra fekvő 192 hold (1200 négyszögölével) kis pusztai birtok örök áron eladó.

A venni szándékozók értekezhetnek

Frank Mór

tulajdonossal, P.-Homokon.

Drössler Károly

es. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár vas- és érezűtöde

Budapest, VI., Váci-körút 59. sz.

Alapított 1866-ban.

Ajánlja saját gyártmányú legkifináltabb kivételű szabadalmazott gőzes/őplőszeleket, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legerősebben megfelelnek és az összes gazdaságba vágó gépet.

Kizárólagos képviselősek Magyarország részére **LANZ HENRIK mannheimi ezgétől** mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár-gyüzemzők és eszleplegekben; utóbbiak háromszori legtitlaltásra berendezve.

Ezen közzétek minden eddigi versenyeszleplőtől az összes versenő beföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitüntetéssel legyöztek. Ezek tehát a világ leg-olb gőzesőplőkészletei.

Képes arjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálnak.

Csanády József

KÖNYVNYOMDÁJA

KUNSZENTMÁRTONBAN.

Elvállal mindennemű könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, úgymint: hírlapok, művek, hivatalos és ügyvédi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek, számlák stb. elkészítését.

Továbbá igen díszes névjegyek, eljegyzési és esketési meghívók a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig nagy választékban találhatóak. Gyászjelentések izléses kiállítással a legrövidebb idő alatt készülnek.

Végül elvállal mindennemű **KÖNYVKÖTŐ MUNKAT** megbízás folytán. A legegyszerűbb kiállítástól a legdíszesebbig megrendelhetőek bármely könyvkötői czikkek s azok a lehető legutányosabb árak mellett szállíthatnak.

A „Kunszentmárton és Vidéke” kiadóhivatala.

Hirdetések jutányos árak mellett felvételnek.

Egy jóházból való fiú tanulóul felvétetik.